

Sundheds- og Ældreministeriet
Holbergsgade 6 - 0

1057 København K

Vedrørende spørgsmål 154

16. december 2019

Styrelsen for Patientsikkerhed forvalter flere værktøjer i tilsynet med medicineringen af psykisk syge borgere. Styrelsen for Patientsikkerhed har desuden igennem en årrække haft et øget fokus på psykiske syge borgere og sammenhængen imellem medicinering og dødsfald.

Sagsnr. 31-1810-47/
Reference SMAJ
T +4572229281
E

Øget fokus på pludselig død blandt psykiatriske patienter siden 2008

Embedslægerne og den daværende Sundhedsstyrelsen gjorde politiet, regionerne og kommunerne opmærksom på pludselige uventede dødsfald blandt psykiatriske patienter ved brev af den 8. juli 2008.

Formålet med brevet var at øge opmærksomheden på dødsfald blandt psykiatriske patienter på sygehuse, bosteder og i eget hjem med henblik på at disse dødsfald indberettes til politiet, efter Sundhedslovens §179.

Det var Embedslægerne og Sundhedsstyrelsens opfattelse, at en mere udbredt anvendelse af indberetning af uventede dødsfald blandt psykiatriske patienter ville kunne bidrage til et mere præcist billede af dødsårsagerne blandt psykisk syge borgere.

Styrelsen for Patientsikkerhed har fokus på patientsikkerhedsrisici ved polyfarmaci, bl.a. i WHO-projektet Medicin uden skade, som Styrelsen for Patientsikkerhed varetager den danske del af i samarbejde med Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Medicin uden skade sigter efter at nedbringe antallet af forebyggelige medicineringsfejl med 50 procent inden 2025 ved at identificere og udbrede eksisterende, effektfulde metoder. Her er ét af tre indsatsområder polyfarmaci.

Styrelsen for Patientsikkerheds læringsindsatser prioriteres gennem de datakilder, styrelsen har til rådighed, fx data fra rapporteringsordningen for utilsigtede hændelser, gennemførte tilsynsbesøg, og gennem rådgivning om indsatsområder i fora som de strategiske følgegrupper for styrelsens risikobaserede tilsyn og Fagligt Forum for Patientsikkerhed.

På det psykiatriske område afholdt styrelsen i oktober 2015 en temadag om selvmord og selvmordsforsøg i psykiatrien med afsæt i de tendenser, som ses i rapporterede utilsigtede hændelser samt klage- og erstatningssager. Der blev efterfølgende udgivet en temarapport om emnet.

Styrelsen for Patientsikkerhed

Islands Brygge 67
2300 København S
Tlf. +45 7228 6600
Email stps@stps.dk

www.stps.dk

Styrelsen for Patientsikkerheds ordinationsovervågningsprogram

Via Styrelsen for Patientsikkerheds ordinationsovervågningsprogram overvåger styrelsen løbende læger og tandlægers ordinationer af afhængighedsskabende lægemidler og psykofarmaka, dvs. både antipsykotika og antidepressiva, foruden stærkt smertestillende lægemidler. Dette gøres for at sikre, at læger ordinerer disse lægemidler forsvarligt og i overensstemmelse med vejledningerne på området.

Overvågningssystemet kan også bruges reaktivt i forbindelse med indberetninger på læger og tandlæger eller i forbindelse med oplysninger indhentet under et retslægeligt ligsyn.

Styrelsens individtilsyn

Blandt andet på baggrund af de indsamlede data, kan styrelsen iværksætte sanktioner i form af ordinationsindskrænkning efter autorisationslovens § 36 eller påbud efter autorisationslovens § 10.

Styrelsen kan træffe afgørelse efter ovenstående regler, hvis styrelsen vurderer, at læger og tandlæger ordinerer antidepressive og antipsykotiske lægemidler på uforsvarlig vis eller i uoverensstemmelse med vejledning om ordination af afhængighedsskabende lægemidler og vejledning om behandling med antipsykotiske lægemidler til personer over 18 år med psykotiske lidelser.

Heraf fremgår det blandt andet, at læger har pligt til at påse risici ved polyfarmaci, og at antidepressive og antipsykotiske lægemidler ordineres på en forsvarlig måde

Læger og øvrige autoriserede sundhedspersoner er ud over dette forpligtede til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed i deres faglige virke i medfør af autorisationslovens § 17. Sundhedspersoners brug af polyfarmaci og eventuelle patientsikkerhedsmæssige komplikationer i forbindelse hermed vil således også være omfattet af § 17.

Styrelsens organisatoriske tilsyn

Styrelsen fører endvidere tilsyn med behandlingssteder efter sundhedslovens § 213 for herigennem at påse, at de organisatoriske forhold i forbindelse med brug af polyfarmaci sker patientsikkerhedsmæssigt forsvarligt.

På baggrund af konkrete hændelser, som kan udgøre en fare for patientsikkerheden via fx indberetninger, kan styrelsen også foretage reaktive tilsyn på behandlingssteder.

I forbindelse med indførelsen af det Risikobaserede Tilsyn gik Styrelsen for Patientsikkerhed i 2017 sundhedsfaglige tilsyn i almen praksis. Ved disse tilsyn var der blandt andet fokus på ordination af afhængighedsskabende medicin og på behandling af psykisk syge. Styrelsen har vedhæftet målepunkterne fra det risikobaserede tilsyn i 2017, se specifikt målepunkterne 8, 17 og 18 samt styrelsens erfaringsopsamlinger fra 2017 fra tilsyn med henholdsvis almen praksis og bostederne.

Styrelsens vurdering

Styrelsen for Patientsikkerhed er enig i vigtigheden af at forebygge dødsfald blandt psykisk syge. Som angivet ovenfor, har styrelsen derfor igennem en år-række på forskellig vis haft fokus på denne sårbare patientgruppe. Det er i øvrigt styrelsens holdning, at de forebyggende tiltag skal foretages løbende, mens patienterne er i live.

Med venlig hilsen

Simon Mark Jacobsen
Fuldmægtig